

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliği ile gerçekleştirilen DOKA Fındık Ticaret Güven Endeksi Anketi, Türkiye'nin bölgesel ve ürün bazlı ilk güven göstergelerinden biri oldu. DOKA Fındık Ticaret Güven Endeksi ile Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon'da fındık ticareti yapan firmaların mevcut durumları ve önümüzdeki döneme ilişkin beklentileri analiz ediliyor. DOKA Fındık Ticaret Güven Endeksi, Doğu Karadeniz Bölgesi fındık sektörünün Türkiye geneli ve AB'ye üye ülkeler ile karşılaştırılmasını mümkün kılıyor.

Fındık Ticaret Güven Endeksi Ocak 2015'ten bu yana uygulanıyor:

DOKA ve TEPAV işbirliği ile gerçekleştirilen DOKA Fındık Ticaret Güven Endeksi Anketi, Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon'da toptan fındık ticareti yapan firmalara uygulanmaktadır. Toptan fındık ticareti yapan 250 firma ile her ay anketler yapılmaktadır. Bu kapsamda ocak ayında uygulanmaya başlanan anketlerin, dokuzuncu dönem anketleri eylül ayında yapılmıştır. DOKA Fındık Ticareti Güven Endeksi düzenli olarak TEPAV ve DOKA tarafından her ayın beşinci iş günü kamuoyuna açıklanacak.

Fındık Ticaret Güven Endeksi nasıl hesaplanıyor:

Fındık Ticaret Güven Endeksi, ankette yer alan “son 3 ayı düşündüğünüzde iş hacminizde (satışlarınızda) nasıl bir gelişme oldu?”, “şu andaki fındık stok miktarınız için ne söyleyebilirsiniz?” ve “önümüzdeki 3 ayda iş hacminizde (satışlarınızda) nasıl bir gelişme bekliyorsunuz?” sorularına verilen yanıtların balanslarının ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

Balans değeri, sorulara olumlu cevap verenler ve olumsuz cevap verenlerin farkı alınarak hesaplanmaktadır.

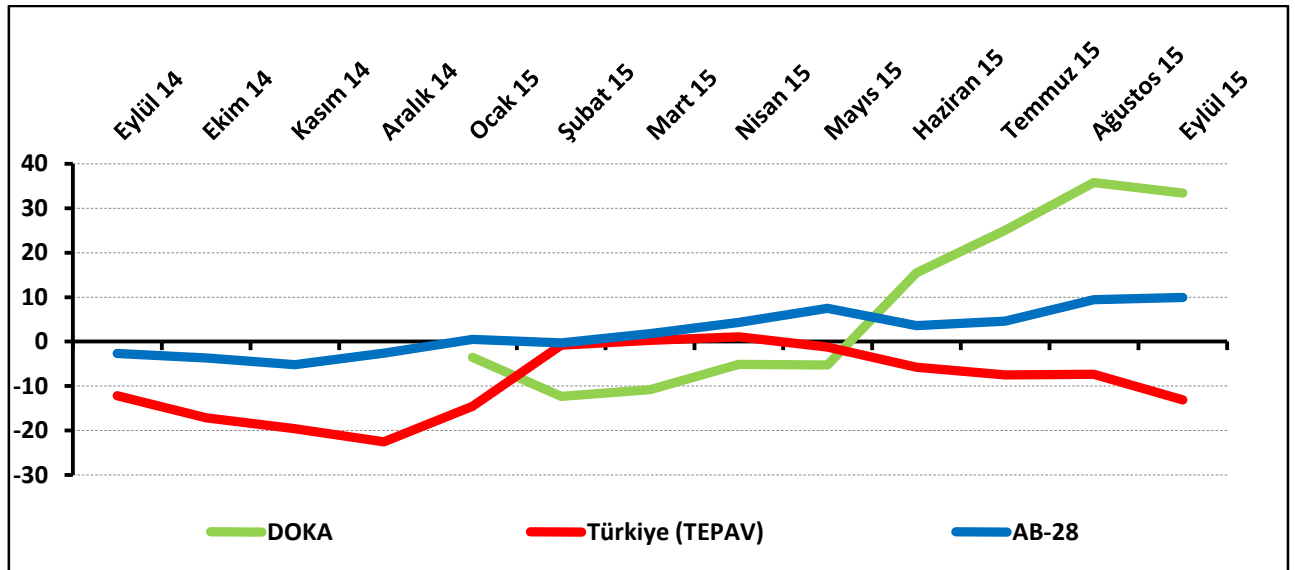
FINDIK TİCARETİ YAPANLARIN BEKLENTİLERİ OLUMSUZ:

DOKA Fındık Ticaret Güven Endeksi eylül ayında azaldı. Önümüzdeki 3 ayda sipariş, satış, satış fiyatı ve istihdam beklentilerinde düşüş yaşandı. DOKA fındık endeksi, eylül ayında Türkiye geneli ticaret endeksinden ve AB-28 ticaret endeksinden daha iyi performans sergiledi.

DOKA Fındık Ticaret Güven Endeksi azaldı:

Eylül 2015'te Türkiye genelini temsil eden ticaret endeksi -11,4 değerini alırken, DOKA Fındık Ticaret Güven Endeksi 33,4 değerini aldı. DOKA endeksi bir önceki aya göre 2,4 puan, Türkiye genelini temsil eden ticaret endeksi aynı dönemde 0,4 puan azaldı. Önümüzdeki 3 aydaki satış beklentisindeki azalma, DOKA fındık ticareti güveninin azalmasında etkili oldu. DOKA fındık ticareti güveninin, eylül ayında TEPE ve AB-28'den daha iyi olduğu görüldü.

Şekil-1. DOKA ile TEPE karşılaştırması* (Eylül 2014 – Eylül 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

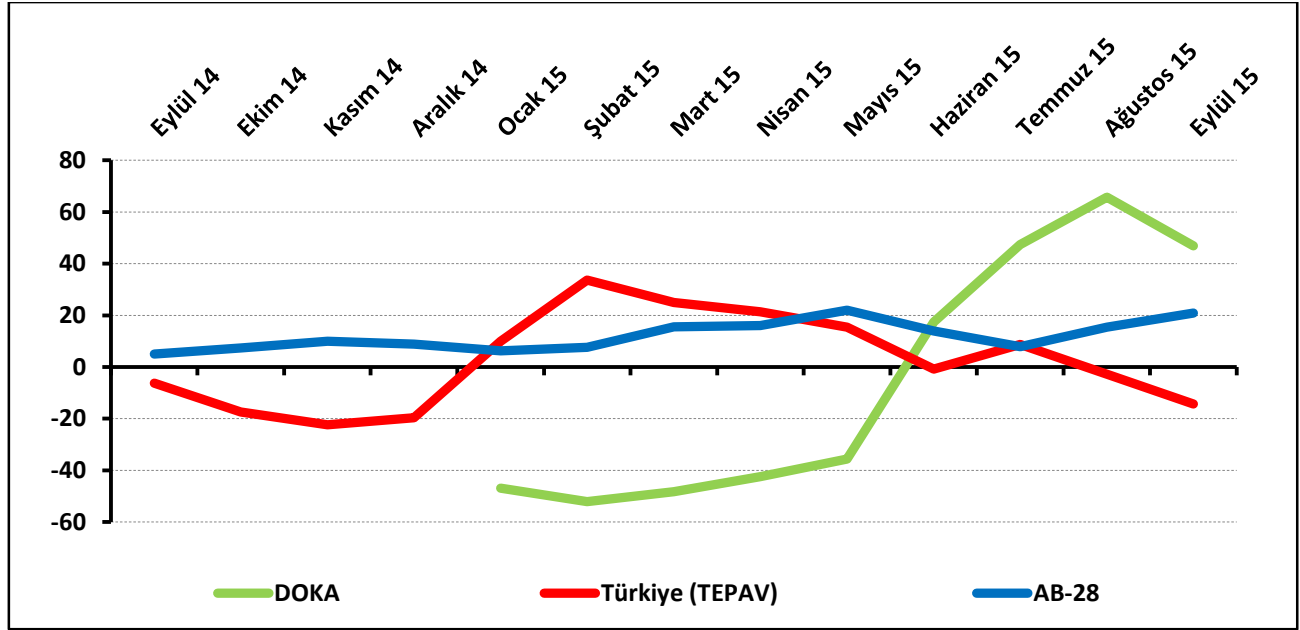
Tablo-1. DOKA Fındık Ticareti Güven Endeksi*

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-3,5	-12,3	-10,8	-5,1	-5,3	15,5	25,1	35,8	33,4			

Fındık ticareti yapanların yüzde 63'ü satışlarında artış bekliyor:

Eylül 2015'te fındık ticareti yapan firmaların yüzde 62,8'i önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, işlerinde kötüleşme bekleyenlerin oranı yüzde 15,9 oldu. Gelecek 3 aydaki satış beklentilerinin denge değerinde Ağustos 2015'e göre 18,8 puanlık azalma görüldü. Doğu Karadeniz Bölgesi'nde fındık ticareti yapan firmaların gelecek 3 aya ilişkin satış beklentilerinin, Eylül 2015'te Türkiye geneli ve AB-28'e kıyasla daha iyi olduğu görüldü.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi* (%arttı – %azaldı) (Eylül 2014 – Eylül 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

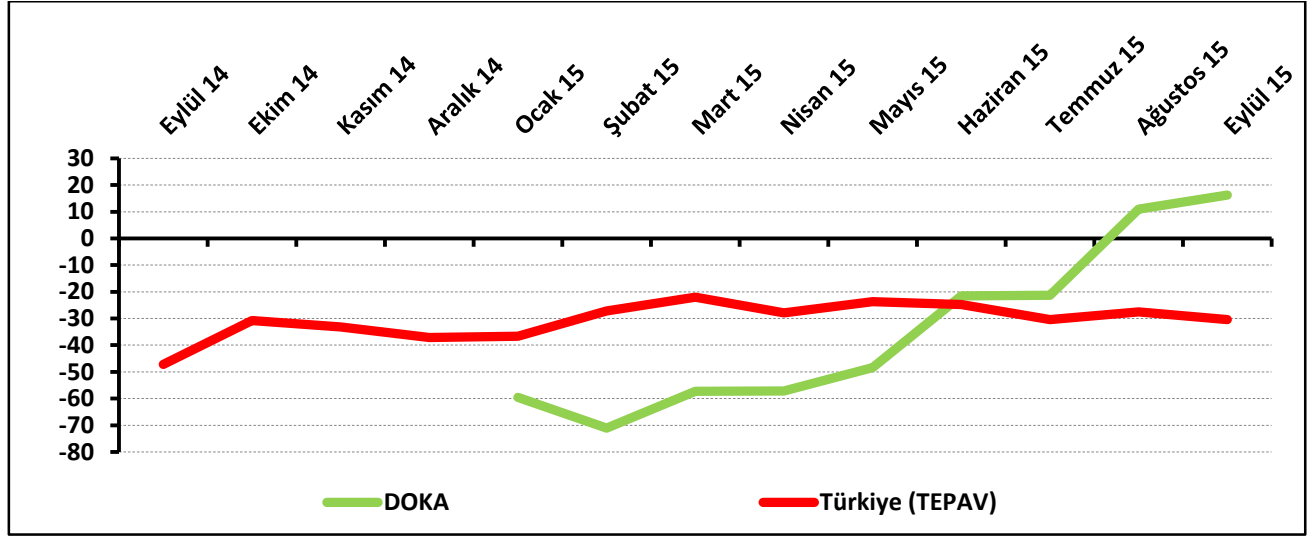
Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin beklenti* (%arttı – %azaldı)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-46,8	-52,1	-48,2	-42,4	-35,7	17,4	47,4	65,7	46,9			

Eylül ayında fındıkçıların işlerdeki toparlanma algısı artışını sürdürdü:

Eylül 2015'te işlerdeki toparlanma algısında geçen aya göre 5,2 puanlık artış yaşandı. Eylül 2015'te işlerinin geçen yılın aynı dönemine göre arttığını belirtenlerin oranı yüzde 47,6 olurken, azaldığını belirtenlerin oranı yüzde 31,4 oldu. Fındık ticareti yapan firmaların yüzde 21'i ise işlerinin geçen yıla göre değişmediğini ifade etti. Eylül ayında Doğu Karadeniz'de fındık ticareti yapan firmaların işlerdeki toparlanma algısının, Türkiye genelindeki ticaret firmalarına kıyasla daha olumlu olduğu görüldü.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu* (%arttı – %azaldı) (Eylül 2014 – Eylül 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu* (%arttı – %azaldı)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-59,5	-71,1	-57,3	-57,1	-48,4	-21,5	-21,3	11,0	16,2			

Fındık ticareti yapanlar geçmişten memnun, gelecekte umutsuz:

Doğu Karadeniz ve Türkiye anket soruları bazında karşılaştırıldığında, Eylül 2015'te Doğu Karadeniz'in Türkiye'ye göre "önümüzdeki 3 aydaki satış fiyatı beklentisi" göstergesi dışındaki göstergelerde daha olumlu bir performans sergilediği görüldü. Fındık ticareti yapan firmalarda "geçtiğimiz 3 aydaki işlerin durumu" ve "geçen yıla göre işlerin durumu" göstergelerinde bir önceki aya göre artış yaşanırken, "önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış, istihdam ve satış fiyatı beklentisi" ve " gelecek yıl alım yerleri, kırma ya da entegre fındık işleme tesisi sayısı beklentisi" göstergelerinde düşüş yaşandı.

Tablo-4. DOKA ve TEPE soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	DOKA (Doğu Karadeniz) 08/2015	DOKA (Doğu Karadeniz) 09/2015	Bir önceki aya göre değişim 09/2015	TEPE (Türkiye) 09/2015
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-40,7	1,0	41,6	-42,7
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ¹	82,4	52,4	-30,0	17,5
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	64,3	39,0	-25,2	-15,2
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	65,7	46,9	-18,8	-14,3
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	52,6	40,5	-12,2	-0,9
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	16,4	12,4	-4,0	19,9
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	11,0	16,2	5,2	-30,4
Alım yerleri, kırma ya da entegre fındık işleme tesislerinizde gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	29,8	15,3	-14,5	7,4

¹ Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4'deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.